

S/S Bylgia, SKMF – 13009

Byggd 1875 vid Göteborgs Mekaniska Verkstad AB, Göteborg

Klarälven som samfärdsled

Ur *En bok om Övre Ullerud* (1947), s.282 Tord Ljungström

... I tusentals år var säkerligen dessa enkla båtar (urholkade stockar) de enda farkoster som tog sig fram på älven. Först långt senare när människan lärt sig att såga bräder, började man tillverka de flatbottnade ekor, som ännu är vanliga. Icke heller särdeles djupbottnade var de större fraktbåtar, som bruksägarna vid Ransäter och Munkfors lät bygga för att transportera järnet från sina bruk. Under hela 1800-talet rådde en ganska livlig fraktfart på älven genom rodd och s.k. "trälande". Medströms var arbetet mindre ansträngande. Då hade "skepparna" att med åror och stakar hålla fraktbåten flott, och att undvika de här och var förekommande stenrevlarna. Motströms var arbetet så mycket mer påkostande. Pråmen var då lastad med olika slag av produkter, salt mjöl sill, spannmål, olja skiffer kvarnstenar kalksten, koks m.m., och då båten som rymde 16 á 17 tons last, skulle dragas uppför strömmen av 4 st. pråmdragare, är det lätt att förstå, att detta arbete var allt annat än avundsvärt. Från toppen av en kraftig mast i pråmen var draglinan fäst, i annat fall skulle träd och buskar utefter stränderna varit till hinder. I draglinans fria ände var fästad fyra trälkäppar, i vilka pråmdragarna anbringade kraften, och på detta sätt drogs den tunga lastbåten uppför älven.

Omkring 1890 avlöstes etta trälgöra av ångkraften. Då insattes en ångbåt, Bylgia, som bogserade pråmarna. Med denna båt befordrades även resande, som vid en brygga i Deje kunde stiga ombord för att fortsätta resan till någon plats utefter älven norr ut.

Snabb var inte denna ångbåtsfärd uppefter älven, ty den tungt lastade pråmen bromsade upp farten. "Vid en och annan brygga lade båten till men de grunda stränderna inskränkte landningsplatsernas antal, och oftast befordrades passagerarna i land med någon eka, som mötte ångaren ute på älven". Från 1904, då Nordmark-Klarälvens järnväg öppnades för trafik mellan Munkfors och Karlstad, har Klarälvens betydelse som samfärdsmedel helt upphört.

Båten BYLGIA byggdes för Uddeholms AB, Uddeholm. Den var försedd med två propellrar och sannolikt två maskiner, men byggdes om till en propeller 1921 vid Skoghall. Båten fanns hos Uddeholmsbolaget ända till sent 1960-tal innan hon såldes till en okänd ägare, men 1975 köptes båten av Ulla Margareta Karlsson, Skoghall och blev ombyggd till fritidsbåt. 1980 köptes den av P H R Rutgersson, Karlstad och 2004 ägdes av Sola-Båten Rederi AB, Karlstad. (Wikipedia, Text: Bengt Westin),

Modell S/S BYLGIA Foto Jakob Rønnow

Vårflod. Älvbacken Hällekil 1960-talet